

תרומה (2)

לא לפגוע בזולתו

דְּבַר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּקְחוּ לִי תְרוּמָה (כה, ב)

בילקוט (רמז, שס"ג) איתא, אמר הקב"ה דבר אל בני ישראל בלשון פיוס כמה דאת אמר דברו על לב ירושלים ע"כ. והיינו שיש לכל אחד דוחק על חסרון כיס בתרומתו ועל כן צריך לפייסם. ובעלי המוסר דיברו כבר מזה שצריך פיוס אפילו על צער קטן כל כך, כי מה היא תרומת כל אחד כנגד כל טוב מצרים שהוציאו עמם, וגם צער זה צריך פיוס. והנה לכאורה מה חשבון הוא זה להמתין עם הקמת המשכן עד שיפייסו לבני ישראל דמה שווה צער קטן כזה לעומת כל הקמת המשכן שהוא מקום השראת השכינה ומשכן כבוד וכפרה לישראל. רואים מזה יסוד נורא, שגם כשבאים להתעסק בעניינים גדולים ביותר כבנין המשכן עדיין יש לשים לב לכל הפרטים הנוגעים בבין אדם לחבירו שלא לפגוע בזולתו ואפילו הפגיעה הקלה ביותר, כי אין זו דרכה של תורה לבנות על גבי צער חבירו ולא יתכן שצער של אדם יתערב בבנין המשכן. לכך דיבר על לבם לפייסם.

להתערב באהבתך בשם "זהב משכא"

וַעֲשׂוּ לִי מִקְדָּשׁ וְשִׁכְנֹתַי בְּתוֹכָם (כה, ח)

יש לדקדק, כיון דקאי על המשכן א"כ הול"ל ושכנתי בתוכו, ומהו שנקט ושכנתי בתוכם. ונראה לפרש על פי דברי חכמינו ז"ל במדרש: אמר ר' אושעיה ומהו ועשית את הקרשים למשכן, מפני שהוא עומד למשכון, שאים נתחייבו שונאיהם של ישראל כליה יהא מתמשכין עליהם, אמר משה לפני הקב"ה והלא עתידים הם שלא יהיה להם לא משכן ולא מקדש ומה תהא עליהם, אמר הקב"ה אני נוטל מהם צדיק אחד וממשכנו בעדם ומכפר עליהו.

ומבואר מדברי המדרש, דיש להם לישראל מקדש משכן וצדיק, שמגינים בעת צרה. ומעתה י"ל זהו פירוש הפסוק ועשו לי מקדש שזהו עצה אחד למקום השכינה, והמשיך הכתוב באומרו ושכנתי דזוהי העצה השניה שהיא המשכן שאף בו השראת השכינה, או דיש להם עצה שלישית והוא "בתוכם", והיינו הצדיק אשר נמצא בתוכם בין בני ישראל והקב"ה, דזוהי העצה השלישית לינצל.

המאור שכתורה בשם "ר' הלברשטאם"

וַעֲשִׂיתָ אוֹתוֹ זָהָב טָהוֹר מִבֵּית וּמִחוּץ תַּצְפְּנוּ (כה, יב)

הזכיר הכתוב ציפוי זהב טהור מבית, מבפנים, ולא הזכיר כן מבחוץ, אף על פי שברור כי הציפוי החיצוני

היה עשוי מזהב טהור, וזאת כדי ללמוד שמעשה טוב אשר עושה האדם בستر, כמו הציפוי הפנימי, הרי הוא בחינת זהב מזוקק, קודש לה'. ואולם, התנהגותו של האדם ברבים אינה בהכרח "זהב טהור", שהרי אפשר ולא תהיה נקיה מכל סיג של פניות ונגיעות. אפשר שעושה כמהדר במצוות מפני הרואים ולבו בל עימו. לא כן התנהגותו המהודרת בחדרי חדרים, שעה שאין עימו אלא ה' אלוקיו, הרי זו ודאי בחינת "זהב טהור"

כלי יקן

ההבדל בין הארון לשולחן ולמזבח

בְּטַבַּעַת הָאָרֶן יִהְיוּ הַבָּדִים לֹא יָסֵרוּ מִמֶּנּוּ (כה, טו)

לעומת זאת הבדים של השולחן והמזבח, בהם לא נאמר האיסור להוציאם ממקומם, רק שנושאים את השולחן והמזבח חייבים להיות שם הבדים אך כשלא נושאים אותם, הבדים אינם חייבים להיות בתוך הטבעות. מה הבדל בין הארון לשולחן ולמזבח? יש לפרש על פי הגמרא מסכת סוטה (כא.), "מצוה בעידנא דעסיק בה מגנא ומצלא, בעידנא דלא עסיק בה אגוני מגינא אצולי לא מצלא (מצוה בזמן שעוסק בה מגינה ומצילה, בזמן שאינו עוסק בה, מגינה ואינה מצילה), תורה, בין בעידנא דעסיק בה, ובין בעידנא דלא עסיק בה, מגינא ומצלא (תורה בין בזמן שעוסק בה ובין בזמן שאינו עוסק בה מגינה ומצילה). זהו שאומר הכתוב "בְּטַבַּעַת הָאָרֶן יִהְיוּ הַבָּדִים לֹא יָסֵרוּ מִמֶּנּוּ", כי הארון מסמל את לימוד התורה, ממילא "לא יסרו", התורה מגינא ומצלא גם בשעה שלא נושאים את הארון, לעומת זאת המזבח והשולחן, זו אמנם מצוה, אבל מצוה מגינה ומצילה רק בשעה שעוסקים בעשיית המצוה, אך כשסיימו לעשות את המצוה, שוב אין בכוחה להגן.

ומתוך האור בשם "קץ לדוד"

חינוך שלא בדרך התורה צמיחת מלאכי חבלה

וַעֲשִׂיתָ שְׁנַיִם כְּרִבִּים זָהָב (כה, יח)

בתורה מצינו פעמיים את המילה "כרובים" בספר בראשית בענין גרוש אדם הראשון מגן עדן כתיב "וַיִּשְׁכֹּן לִגְן עֵדֶן אֶת הַכְּרִבִּים" (ד, כד), וביאר רש"י: "כרבים, מלאכי חבלה", וכאן אצל המשכן נאמר "וַעֲשִׂיתָ שְׁנַיִם כְּרִבִּים", ביאר רש"י: "כרבים, דמות פרצוף תינוק" היה להם, מדוע פירש רש"י אותה מילה עצמה באופן שונה בשני המקומות. יש לומר שבא הכתוב לרמוז, כשנותנים לילד חינוך טוב עשוי להיות ככרוב המסוכך בכנפיו על ארון הקודש, ואולם כשאין מחנכים אותו חינוך אמיתי בדרך התורה ומרחיקים אותו

מאוהל מועד ומארוץ הברית, עלול לגדל פרא ולהיות למלאך חבלה.

אוצרות התורה בשם "ר' משה מרדכי אפשטיין" זצ"ל

וּפְנִיָּהִם אִישׁ אֶל אָחִיו (כה,כ)

הגמרא (ב"ב צט.), שואלת על הפסוק זה: **"וּפְנִיָּהִם אִישׁ אֶל אָחִיו"**, ואילו בדברי הימים ב' (ג, יג) נאמר על הכרובים: **"וּפְנִיָּהִם לְבֵית"**. כלום איש אל אחיו היו פניהם או אל הבית? ועונה על כך הגמרא: **"וּפְנִיָּהִם אִישׁ אֶל אָחִיו"**, כשעושים רצונו של מקום, **"וּפְנִיָּהִם לְבֵית"** כאשר אין עושים רצונו של מקום. כאשר אתה רוצה לדעת האם הינך עושה רצונו של מקום אם לאו, עליך לבדוק אם אתה 'רואה' את פני האחר. אם אתה רואה את פני אחר, הרי זה סימן שאתה עושה רצונו של מקום, אך אם אתה רואה רק את עצמך, רק את טובתך האישית, סימן שאינך עושה רצונו של מקום.

ומתוך האור בשם, פרדס יוסף"

מִקְשָׁה תִּיעֲשֶׂה הַמְּנוּרָה (כה, לא)

מקשה תיעשה המנורה. שלא יעשנה חוליות, ולא יעשה קניה ונרותיה איברים איברים, ואחר כך ידביקים כדרך הצורפים, אלא כולה באה מחתיכה אחת, ומקיש בקורנס וחותר בכלי האומנות, ומפריד הקנים אילך ואילך (רש"י).

המנורה ונרותיה באו כידוע לרמז על אור התורה. ומאחר שאף ההלכה של **"מִקְשָׁה תִּיעֲשֶׂה"** בכלל זה, נראה שזה יצאה ללמד על דרך הלימוד והחידוש בתורה, כמו שהובא מהג"ר חיים מוולוז'ין: חידושי תורה נקראים כל מה שלומד יותר ומתבררים הדברים אצלו..... וכשמרבה לחזור נתבאר בזה טעמים ופירושים שנתחדשו. דהיינו, כשם שמעשה המנורה אין להרכיבה ולהדביקה מדברים נפרדים, רק להקיש בקורנס על החתיכה האחת שממנה יצאו הקנים, כך הלימוד והחידוש בתורה אינו בא מתוך צירופים והרכבת דברים מבחוץ, רק מתוך התורה עצמה, שלומדה ומשננה ומכה בקורנס עד שהיא מתפשטת ומתחוורת לו.

משולחן גבוה בשם "רבי ליב גורביץ"

עֲשִׂיָּהִם קָרַשׁ לְפָאֵת נִגְבָּה תִּמְנָה (כו, יח)

אותיות קרש הן גם האותיות של שקר, הפוך תהפוך את השקר, ממילא תזכה לקדושה עליונה, להיות חלק מן המשכן, מן השקר תעשה קרש! **מענינה של תורה**

הלכה: לעבור לפני המתפלל להתברך בברכת כהנים

שאלה: האם מותר לישראל לעבור בפני המתפלל, כדי לבוא ולשמוע ברכת כהנים, או לא? והטעם?

תשובה: לפ"ד האשל אברהם המתיר לכל מצוה לעבור לפני המתפלל אפילו לענות אמן, מותר גם בזה, שהרי

קי"ל שיש מצוה על הישראל להתברך (כדעת ספר חרדים). ובספר "ד' אמות של תפלה" (סי' ו' סעי' ו'), חושש להסוברים שהמצוה רק על הכהן. ולענ"ד המהדר לשמוע בכונה ברכת כהנים ולהתברך מהם, הרי קיבל ע"ע דעת החרדים ומותר לו לעבור לפני המתפלל כדי להתברך בברכת כהנים.

שו"ת "גם אני אודך"

פתגם: אנו מעריכים את הבריאות רק כשאנו חולים

ספר "שמחלה"

חקירה: וידוי: חלק ממצות תשובה, ואם לא התוודה לא נחשב שעשה תשובה, כי דברים שבלב אינם דברים, או דין נפרד, שצריך וידוי בשביל לכפר. (משנת יעבץ או"ח נה-ג ד"ה ונראה בביאור: מחלוקת ראשונים, מאורות הרא"ה דרשות לשבת תשובה ח)

ספר "קובץ יסודות וחקירות"

סיפור: אין קמח אין תורה

עני תלמיד חכם נזדמן במחיצה של רב גדול בישראל, התחיל הרב לפלפל עמו בדברי תורה, אך העני, שהיה שרוי אז במצוקה קשה ובני ביתו הגיעו עד פת לחם, לא היתה דעתו פנויה להתפלפל בתורה כדרכו. נענה העני ואמר: על הפסוק, על תרגונו בדרך אמרו רבותינו, שציווה יוסף את אחיו שלא יתעסקו בדבר הלכה. לכאורה יש לתמוה, אם אסור להתפלפל בדרך, מדוע לא הורה להם יעקב הלכה זו בצאתם ללכת במצרים! אלא כאשר יצאו מביתם ללכת למצרים היו שרויים במצוקת רעב ודעתם לא היתה פנויה להתפלפל בהלכה, בבחינת, אם אין קמח אין תורה, לא היה צריך איפוא לצוות עליהם שלא יתפלפלו בדרך, אבל כאשר חזרו ממצרים עם שקים מלאים תבואה, וכידוע הרחבת כיס מביאה לידי הרחבת הדעת. היה צריך להזהיר אותם שבדרך לא יפלפלו בהלכה. ירד הרב לסוף דעתו של העני והבטיח לעשות כמיטב יכולתו כדי לחלצו ממצוקתו

ספר "חד וחלק" חלק ג'

שבת שלום!

יוצא לאור לרפואה שלימה של ג'ינט מסעודה בת ג'ולי יעל, רפאל יהודה בן מלכה, בנימין יעקב בן זוהרית רות, דינה בת מרים. לעילוי נשמת ר' רזיאל בן אילנה זצוק"ל הי"ד, לעילוי נשמת רחמה בת שמחה, לעילוי נשמת חנה בת ברכה.

יוסף ג'רמון כולל עקס לע בען

לכל עניני הדף נא לפנות במייל ל:

germon73@hotmail.fr

ניתן למצוא את העלון באתר www.kollet-aixlesbains.fr